

Temeljem čl.40. Statuta Hrvatske gorske službe spašavanja od dana 18. prosinca 2021. godine, na prijedlog Komisije za potrage i lavine, Izvršni odbor Hrvatske gorske službe spašavanja na svojoj sjednici dana 14. siječnja 2022. godine donosi sljedeći

Pravilnik o licenciranju K9 timova HGSS-a (AIRSCENT)

1.OPĆENITO AIRSCENT

Članak 1.

Pravo pristupa licenciranju ima potražni tim stanice kojeg predlože dva instruktora K9 odjela uz potpis pročelnika stanice, a koji je ispunio slijedeće uvjete pristupa licenciranju:

- završen osnovni tečaj HGSS-a,
- potražni tim je minimalno tri puta aktivno prisustvovao na radnim treninzima Komisije za potrage i lavine HGSS-a tijekom godine dana,
- pas ne smije biti mlađi od 18 mjeseci i stariji od 4 godine (Posebno se može pisanim putem zatražiti voditelja licenciranja da se dozvoli pristupanje licenciranju i onome psu koji nije napunio 18 mjeseci, ali mu fali samo nekoliko dana, do 15 dana),
- ukoliko je pas već ranije u procesu treninga kroz neku drugu kinološku organizaciju koja se bavi spasilačkim psima, iznimno se odobrava pristupanje iako je pas stariji od 4 godine,
- potražni tim je spreman pozitivno odraditi svih 10 potrebnih dijelova vježbi te je spreman pristupiti licenciranju potražnih K9 timova,
- ukoliko pas na bilo koji način fizički ugrožava ljude tijekom licenciranja, licenciranje se može odmah prekinuti bez mogućnosti nastavka. Voditelj licenciranja dužan je napisati razlog prekida licenciranja te takav pas smije ponovo pristupiti licenciranju na slijedećem roku nakon položenog testa na agresivnost (*Test na agresivnost se izvodi na način da je markirant obučen u markirantsko odijelo. Pas se pušta sa 10m uz motivaciju. Pas ne smije pokazivati znakove agresivnog ponašanja, gristi ili grebati markiranta. Testiranje se izvodi u sklopu predlicence ili neposredno prije licence*),
- nehumano ponašanje vodiča tijekom licenciranja prema psu, potrebno je sankcionirati prekidom licenciranja za tog kandidata, vodič smije pristupiti licenciranju na slijedećem roku,
- tijekom licenciranja nije dozvoljeno koristiti tehničke uređaje, pomoćna sredstva ili naprave kojima se u obliku kazne utječe na ponašanje životinje, odnosno njezine samostalnosti u radu, uključujući bodljikave ogrlice, davalice ili sredstva za dresuru koja uključuju upotrebu električne struje ili kemijskih tvari,
- ženke u tjeranju smiju pristupiti licenciranju, ali sve vježbe odrađuju kao zadnje, te za vrijeme licenciranja moraju fizički biti odvojene od drugih pasa,
- vježbe se slažu redoslijedom tako da licenciranje kreće i završava vježbom traženja (traženje po putu ili traženje u segmentima),
- vodič je dužan prijaviti sucu način na koji pas označava markiranta

- (oblažavanje, povrat po vodiča, bringsl – metoda ili nešto treće),
- u svim vježbama psa nagrađuje vodič,
 - sve vježbe moraju biti odrađene u jednom danu,
 - potražni tim je uspješno položio licencu u koliko je u svim vježbama minimalno dobio ocjenu „zadovoljava“,
 - sve vježbe prate i ocjenjuju suci (o čemu vode zapisnik),
 - sudac je instruktor K9 odjela ili iznimno voditelj grupe uz prethodno odobrenje odbora instruktora,
 - sve vježbe moraju biti ocijenjene ocjenom zadovoljava da bi vodič uspješno položio licencu,
 - nakon završetka licenciranja sudci donose odluku o ocjeni potražnog tima,
 - vodič se ima pravo žaliti na odluku suca neposredno nakon ispita te potom suci u dogovoru s voditeljem licenciranja odlučuju o ispravnosti žalbe,
 - uspješno položena licenca K9 potražnog tima HGSS-a vrijedi 3 godine, nakon toga potražni tim mora pristupiti relenciranju do maksimalno desete godine psa,
 - ukoliko K9 tim ne izlazi na potražne akcije unutar kalendarske godine i ne sudjeluje na minimalno tri službena K9 treninga dužan je pristupiti relenciranju bez obzira na period od tri godine.

2. RELICENCA

Članak 2.

Uvjet za pristupanje relencenci je aktivno sudjelovanje na službenim treninzima i potražnim akcijama HGSS-a.

Za uspješno položenu relencu potrebno je pristupiti samo traženju u segmentima.

Relenca potražnog tima HGSS-a provodi se na području (najčešće pravokutnog oblika) dimenzije maksimalno oko 0,15 km², ovisno o konfiguraciji i težini terena kao jedan segment.

U zadanom području – jednom segmentu, skrivene su dvije osobe, jedna živa i jedna smrtno stradala osoba.

Ostale napomene pod 1. Općenito isto kao za licencu.

3. OPIS VJEŽBI

Članak 3.

3.1. TRAŽENJE PO PUTU

- Vježba se sastoji od pretrage terena uz šumski put.
- Markirant može biti skriven 20ak metara od puta na tlu, skriven tako da njegov miris vjetar nosi prema putu te ne smije biti vidljiv s puta.
- Dužina staze je 1 km, a markirant ne smije biti sakriven u prvih 500m.
- Vodič pušta psa u traženje bez naredbe "traži" i bez oprsnice.
- Smije se kretati isključivo po šumskom putu.
- Ukoliko pas unutar 1000 m ne uspije pronaći markiranta, tim ima mogućnost traženja u povratku.

- Usmjeravanje i bodrenje psa nije dozvoljeno čak ni u slučaju da vodič zapazi promjene u ponašanju rada psa u smislu lociranja mirisa.
- Ocjenjuje se potpuna samostalnost psa u radu te sposobnost lociranja mirisa i motiviranost.
- Potražni tim ide u pratnji suca.

Ocjena: Zadovoljava, ne zadovoljava i opisna ocjena rada potražnog tima.

3.2.TRAŽENJE U SEGMENTIMA

3.2.1 OPĆENITO

- Licenciranje potražnog tima HGSS-a provodi se na području (najčešće pravokutnog oblika) dimenzije oko 0.20 km² ovisno o konfiguraciji i težini terena, podijeljen na tri podjednaka djela – segmenta i kao takav mora biti unesen u GPS s posebnom oznakom za svaki segment (npr. A,B,C),
- Svaki potražni tim pretražuje svoje područje,
- Isti segment smije se upotrijebiti dva puta dnevno isključivo ukoliko vodič na to pristane, a ukoliko ne pristane mora mu se osigurati vlastito područje potrage ili korištenje istog tek slijedeći dan,
- U pravilu zadani segment pretražuju vodič i pas samostalno bez suca,
- Markirant je u pravilu iskusna osoba koja može donijeti sud o radu potražnog tima u segmentu,
- ocjenjuje se samostalnost u radu, kondicija, označavanje markiranta,
- Vježba se izvodi na mješovitom terenu (šuma, grmoliko zelenje, stijene, makija ili teže pristupačna mjesta) po mogućnosti izvan putova,
- Testiranje za sve potražne timove je potrebno izvesti u sličnim vremenskim uvjetima – pripaziti na doba dana i vrijeme godine (izbjegavati vremena dana bez tranzicija zraka, vjetra, temperatura iznad +30°C, te drugih ekstremnih uvjeta poput oluja, pljuskova, mećava, odnosno svih onih vremenskih uvjeta koji dokazano smanjuju mogućnost detekcije),
- Testiranje potražnog tima tijekom noći ili dijelom je poželjno, ali ne i nužno,
- Maksimalno vrijeme testiranja je 4 sata, koje vodič sam raspoređuje po svakom segmentu, a ovisi o veličini terena i konfiguraciji, te vremenskim uvjetima,
- U pretraživanom području sakrivene su dvije osobe. Jedna živa i jedna smrtno stradala osoba,
- Svaka osoba nalazi se u svom segmentu (npr. u segmentu A može biti samo jedna osoba, druga je u segmentu B, znači da je segment C – prazan), tj. u jednom segmentu ne mogu biti skrivene obje osobe (mrtva i živa),
- Smrtno stradala osoba je lutka u odjeći čovjeka, u kojoj je postavljen preparat u aktivnom raspadu.

3.2.2 PRETRAŽIVANJE SEGMENTA

- Način pretraživanja, ulazak u segmente, te svi ostali faktori su ostavljeni na izbor vodiča,
- Nakon pretrage jednog segmenta, vodič je dužan donijeti odluku i javiti da je završio

pregled segmenta te se u taj segment više ne smije vraćati. Tada se smatra da je segment pretražen, a traženje u njemu zaključeno.

- Vodič odmah nastavlja traženje u idućem segmentu,
- Redoslijed pretraživanja segmenata određuje vodič,
- Ukoliko se pas sam vrati u pretraženi segment te naknadno pronađe osobu, taj pronalazak se neće priznati,
- Tijekom testiranja vodič je dužan imati GPS uređaj u kojem se nalazi područje koje potrebno pretražiti i njegovim segmentima (A,B,C),
- Potrebno je pokazati samostalnost u korištenju GPS uređaja, kretanju i pretraživanju zadanog terena,
- Njegov način pretrage i kretanja po terenu dužan je objasniti sudcu po povratku s terena, to utječe na prolaznost licence (direktno kretanje u smjeru markiranata neće se uzeti kao pozitivno pretraživanje terena).

3.2.3 PRONALAZAK ŽIVE OSOBE

- U zadanom području sakrivena je jedna živa osoba,
- Pas ju mora samostalno pronaći tijekom pretraživanja terena i nedvojbeno vodiča dovesti /navesti do nje bez obzira na način ukazivanja (vidi pod općenito),
- Sakrivena živa osoba (markirant) dužna je mirovati i ne davati ikakve signale psu,
- Vodič upisuje u GPS lokaciju pronalaska žive osobe i javlja da je završio pretragu tog segmenta sa pronalaskom,
- Markirant tek tada smije napustiti područje,
- Živa osoba treba biti „sakrivena“ na mjesto gdje bi se prirodno zaklonila unesrećena/izgubljena osoba,
- Pozitivni pronalazak žive osobe u jednom od zadanih segmenata je obavezan uvjet i bez toga se ova licence ne smatra uspješnom.

3.2.4 PRONALAZAK „MRTVE“ OSOBE

- U zadanom području sakrivena je jedna mrtva osoba (Miris sa tkivom čovjeka sakriveno u „lutku“ ili sličan asocirajući predmet.)
- Pas ju mora samostalno pronaći tijekom pretraživanja terena i nedvojbeno vodiča dovesti /navesti do nje bez obzira na način ukazivanja (vidi pod općenito).
- Potrebno je da je mrtva osoba „sakrivena“ na mjesto gdje bi se prirodno zaklonila unesrećena/izgubljena osoba.
- Vodič upisuje u GPS lokaciju pronalaska žive osobe i javlja da je završio pretragu tog segmenta sa pronalaskom.
- Ukoliko pas u pretraživanju sektora ne pronađe mrtvu osobu – vježba se ocjenjuje s, ne zadovoljava.
- Pozitivni pronalazak smrtno stradale osobe u jednom od zadanih segmenata je obavezan uvjet i bez toga se ova licence ne smatra uspješnom.

Ocjena: Zadovoljava, ne zadovoljava

3.3. TRAŽENJE PO NEPRISTUPAČNOM TERENU

- Za vježbu je potrebno izabrati nepristupačan teren, po mogućnosti što strmiji (uz ili niz brdo) poput ili područja nepravilnog reljefa s većim brojem "nevidljivih" skrivališta,
- Teren mora biti takav da pas izgubi vizualan kontakt s vodičem, te da samostalno pretraži nepristupačno područje,
- Vodič se smije kretati unutar područja koje mu odredi sudac, ovisno o konfiguraciji terena,
- Vodič smije uputiti psa u pretraživanje nepristupačnog terena maksimalno tri puta,
- Markirant ne smije biti lako dostupan psu zbog ocjene ustrajnosti,

Vježbu vodi i ocjenjuje sudac.

Ocjena: Zadovoljava, ne zadovoljava, te opisna ocjena rada psa.

3.4. NOŠENJE BRNJICE

- Na dužini od 50m, potrebno je da pas mirno nosi brnjicu (bez otimanja i skidanja iste),
- Pas je na povodniku,
- Vježba se izvodi pri prilasku mjestu za tirolsku prečnicu ili absail (ako je moguće),

Vježbu vodi i ocjenjuje sudac.

Ocjena: Odlično, Zadovoljava, Ne zadovoljava.

3.5. TIROLSKA PREČNICA ILI ABSAIL

Ocjena ponašanja psa za vrijeme prenošenja u pojasu preko užeta - ocjenjuje se mirnoća psa u izvanrednim uvjetima, te oporavak psa nakon završetka vježbe.

- Miran pas koji odmah po spuštanju sa užeta može nastaviti s radom ocjenjuje se ocjenom odličan.
- Nemiran pas za vrijeme dok je u zraku, ali koji može nastaviti sa radom odmah po spuštanju sa užeta ocjenjuje se ocjenom zadovoljava.
- Ukoliko pas ostane u šoku, nesposoban za daljnji nastavak rada nakon spuštanja sa užeta, tada je vježba ocjenjena ocjenom ne zadovoljava.

Vježbu vodi i ocjenjuje sudac.

Ocjena: Odlično, zadovoljava, ne zadovoljava

3.6. VODLJIVOST- USMJERAVANJE

- Na odabranom određenom području psa je potrebno usmjeriti u 3 različita smjera,
- Pas ne smije imati mogućnost dobiti miris markiranta,
- Pas se mora odvojiti minimalno 30ak metara od vodiča u zadanom smjeru,
- Usmjeravanje psa je dozvoljeno tijelom vodiča kroz nekoliko koraka u željenom smjeru, riječima ili pokazno, sve kombinacije su dozvoljene,
- Ulazak vodiča i hodanje u traženom smjeru nije dozvoljeno,
- Sva tri uspješna usmjeravanja psa ocjenjuju se ocjenom odličan, jedno ili dva usmjeravanja ocjenjuju se ocjenom zadovoljava, a nemogućnost usmjeravanja psa je nezadovoljavajuća ocjena,

- Vježba će biti detaljno objašnjena i pokazana na terenu.

Vježbu vodi i ocjenjuje sudac.

Ocjena: Odlično, zadovoljava, ne zadovoljava

3.7. OZNAČAVANJE MARKIRANTA

Testiranje ustrajnosti oblagavanja, pronađene osobe.

Provjerava se u sklopu vježbe vodljivost – usmjeravanje (treće usmjeravanje).

- Potrebno je da pas ustrajno bez napuštanja unesrećene osobe istu oblagava jednakim intenzitetom oko 100x bez pomoći i navođenja od strane markiranta ili vodiča, (ocjena - odličan)
- Ukoliko pas oblagava s pauzama, ali ne napusti osobu, (ocjena – zadovoljava)
- Ukoliko napusti unesrećenog nakon što pas lajanjem počne označavati markiranta, ne smije se udaljiti od 5m (ocjena – ne zadovoljava)
- U koliko je pas naučen da označi markiranta vraćanjem po vodiča, vodič je to dužan prijaviti, te način na koji će to pas učiniti.
- U koliko se pas vrati najkraćim putem do vodiča, te ga najlakšim putem dovede do unesrećene osobe, pas je odlično odradio vježbu.
- U koliko ne izabere najlakši ili najkraći put, i nije usredotočen na rad, zadovoljio je.
- Ako ne dovede vodiča do unesrećenog- nije zadovoljio.

Vježbu vodi i ocjenjuje sudac.

Ocjena: Odlično, zadovoljava, ne zadovoljava

3.8. USTRAJNOST

Testira se u sklopu vježbe broj **3. traženje po nepristupačnom terenu** tako da pas nije u mogućnosti jednostavno doći do markiranta.

Ocjenjuje se kod psa ustrajnost u savladavanju problema, te motiviranost, da dođe do cilja.

- Ukoliko pas sam riješi problem- odlično,
- Ukoliko uz verbalno bodrenje vodiča riješi problem - zadovoljava,
- Ukoliko odustane - ne zadovoljava.

Ocjena: Odlično, zadovoljava, ne zadovoljava

3.9. KONDICIJA

- Licenciranje mora biti obavljeno u jednom danu
- Ocjenu kondicije psa daju sudci nakon svih vježbi.
- Nakon svih pronađenih i položenih vježbi (testiranje traženja obavezno testirati na kraju),
- Daje se ocjena radne kondicije psa.
 - Ukoliko se pas kroz sve vježbe kreće slobodno i traži, pas je u odličnoj radnoj kondiciji.
 - Ukoliko je psu potrebno verbalno bodrenje i nakon njega pas ipak ispuni zadatak - zadovoljava.
 - Ukoliko pas zbog premorenosti ne može izvesti bilo koju vježbu - ne zadovoljava.

Ocjena: Odlično, zadovoljava, ne zadovoljava

3.10.SAMOSTALNOST U RADU

Testira se samostalnost psa u traženju kroz vježbe 1, 2, 3.

- Ispitivač ocjenjuje kolika je motiviranost i samostalnost psa u radu.
- Ukoliko psu nisu potrebna bodrenja i obraćanje vodiča tijekom traženja (ne uključuje usmjeravanje zbog pretrage terena niti opozive psa), pas je samostalan.
- Ukoliko je potrebno psa povremeno navoditi na rad, zadovoljava,
- Psi koje je neprestano potrebno bodriti i obraćati im se kud da idu i što da rade, ne zadovoljavaju.

Ocjenjivanje provode suci kroz vježbe traženja

Ocjena: Odlično, zadovoljava, ne zadovoljava

4. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 4.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja.

Pročelnik HGSS-a

Josip Granić

